

N:o 69.

Af herr **O. Emthén**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående markegångstaxornas upprättande m. m.*

Behovvet af en förändrad lagstiftning i afseende å sättet och grunderna för markegångsprisernas bestämmande har inom landets skilda delar länge gjort sig gällande. Industri, handel och näringar hafva sedan 1855 — då kungl. kungörelsen angående priskurantsättningarna utfärdades — betydligt förändrats. De bättre kommunikationsmedlen, som landet rundt sedan 1855 tillkommit, hafva på ett verkligt sätt utjämnat varuvärdet, så att samma vara betingar ungefär lika pris, om icke fullt ifrån landets nordligaste till dess sydligaste del, så dock på en oerhördt större omkrets än förr, och de »torgpris», som omnämnas uti 1855 års kungl. kungörelse, hafva icke heller numera den betydelse som då, emedan handeln såväl i städer som å landsbygd under de senaste 20 åren i allmänhet förmedlas af mellanhänder, s. k. uppköpare, och äger icke rum direkt emellan producent och konsument.

Vidare synes mig den apparat och de kostnader, som enligt åberopade kungl. kungörelsen föreskrivas och förorsakas, vara alltför stora samt i hvarje fall numera onödiga. Det bör enligt min åsikt vara tillräckligt med ett sammanträde årligen i hvarje fögderi med räntegifvare och räntetagare, därvid priskuranter för hela året borde kunna upprättas med lika stor noggrannhet som dessa enligt gällande bestämmelser nu åstadkommas — att såsom 1855 års kungörelse stadgar fögderivis sammanträda tre gånger hvarje år är, enligt den erfarenhet jag vunnit, obehöfligt; och då dessa sammanträden — åtminstone i det vidsträckta Norrland — äro förenade med dryga rese- och traktamentskostnader, icke allenast för sockenombuden, utan jämväl för de ombud, hvilka därvid skola iakttaga räntetagarnes rätt och bästa, böra dessa sammanträden så mycket hellre i möjligaste mån afskaffas.

Jämväl tillåter jag mig påpeka, att då den efter 1855 genomförda reformen i beskattningsafseende möjliggjort stadgandet om att en hel mängd olika räntepersedlar genom förvandling skulle öfverföras i några få hufvudpersedlar, torde det vara nödigt och nyttigt, att jämväl en hel del i markegångstaxorna förekommande persedlar därifrån utgallras.

Redan under riksdagarna 1879—1880 hafva flera motionärer i Andra Kammaren påyrkat en revision af bestämmelser i oftanämnda kungl. kungörelsen, och af den behandling, som dessa motioner uti de respektive utskotten då erhållit, framgår oförtydligt, att de framställda anmärkningarna emot samma bestämmelser icke saknat fog för sig, hvadan också Andra Kammaren i enlighet med tillfälligt utskotts (n:o 2) betänkande åren 1879 och 1880 för sin del beslutat att till Kungl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse därom, att Kungl. Maj:t täcktes låta öfverse och granska alla de författningar, som hafva afseende på priskurantuppgifterna och markegångstaxornas upprättande, men blefvo dessa Andra Kammarens upprepade beslut icke af Första Kammaren slutbehandlade.

Med anledning af hvad jag sålunda andragit, vågar jag vördsammast påyrka,

att Riksdagen beslutar att till Kungl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse därom, att Kungl. Maj:t täcktes låta öfverse och granska alla de författningar, som hafva afseende på priskurantuppgifterna och markegångstaxornas upprättande — hvarvid särskildt bör tagas i öfvervägande, om icke de många förberedande åtgärder, som nu föregå markegångstaxornas upprättande, kunna inskränkas eller om möjligt undvikas, och för vinnande af önskvärd förenkling de persedlar, hvilka nu finnas i de olika länens markegångstaxor upptagna, men som inom samma län icke utgöra räntepersedlar eller beräknas emellan räntegifvare och räntetagare, må kunna ur markegångstaxan uteslutas, samt, så snart denna utredning ägt rum, till Riksdagen framkomma med det förslag, som af utredningen kan föranledas.

Stockholm den 27 januari 1905.

Oswald Emthén.